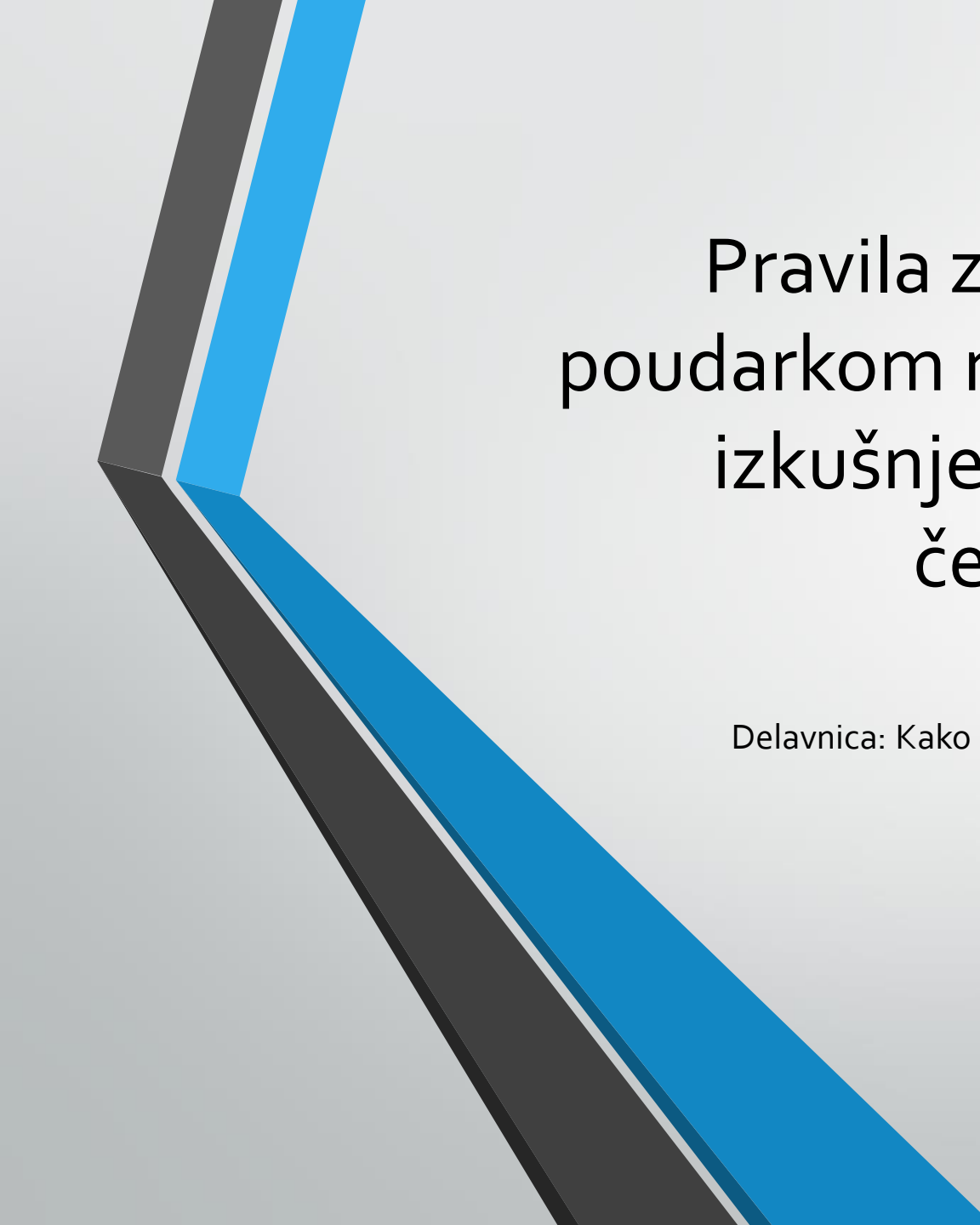

Pravila za čezmejne pošiljke odpadkov s poudarkom na odpadkih, ki vsebujejo GFRP; izkušnje IRSOP iz izvajanja nadzora nad čezmejnimi pošiljanjem odpadkov

Delavnica: Kako ravnati z odpadki iz polimernih kompozitov, utrjenih s steklenimi vlakni

GZS, 10. 5. 2019

mag. Romana Turk, Inšpektorat RS za okolje in prostor

POŠILJANJE ODPADKOV PREKO MEJA JE:

- ▶ Pošiljanje odpadkov med državami članicami EU;
- ▶ Iz držav članic EU v tretje države;
- ▶ Iz tretjih držav v države članice EU;
- ▶ V tranzitu skozi države EU na poti iz/v tretje države.

Vrste transporta: cestni, ladijski, železniški in letalski.

RAZLOGI ZA POŠILJANJE ODPADKOV PREKO MEJA

- ▶ Ne zadostne zmogljivosti za predelavo in odstranjevanje nastalih odpadkov v Sloveniji.
- ▶ Iskanje ekonomsko ugodnih možnosti predelave in odstranjevanja, predvsem v manj razvitih državah (cenejše možnosti se velikokrat izkažejo za okoljsko neustrezne ali škodljive).

ZAKONODAJA O POŠILJKAH ODPADKOV

- ▶ Baselska konvencija (nadzor prehoda nevarnih odpadkov preko meja in njihovega odstranjevanja);
- ▶ OECD – Sklep (C(2001)107/končen) – nadzor prehoda odpadkov preko meja za predelavo določenih odpadkov v OECD državah;
- ▶ **Uredba (ES) št. 1013/2006 o pošiljkah odpadkov;**
- ▶ Uredba Komisije (ES) št. 1418/2007 glede izvoza nekaterih odpadkov za predelavo iz Priloge III, IIIA v države za katere se sklep OECD ne uporablja;
- ▶ **Uredba o izvajanju Uredbe (ES) 1013/2006 o pošiljkah odpadkov (UL RS, št. 78/16);**

BASELSKA KONVENCIJA

- ▶ Toksični kolonializem (1970-1990)
- ▶ Uvoz, izvoz in tranzit nevarnih odpadkov so dovoljeni le, če so vse udeležene države informirane in se s pošiljko strinjajo.
- ▶ Prepoved pošiljanja - pošiljke v države, ki niso pogodbenice Baselske konvencije (razen v primeru dvostranskih ali večstranskih sporazumov).

SEZNAM ODPADKOV BASELSKE KONVENCIJE

- ▶ Seznam A, priloga VIII – nevarni odpadki
- ▶ Seznam B, priloga IX – nenevarni odpadki

Oba seznama odpadkov sta kot **zeleni** (priloga III) in **oranžni** seznam (priloga IV) odpadkov prenesena v Uredbo (ES) 1013/2006.

Uredba (ES) št. 1013/2006 o pošiljkah odpadkov

Pomembnejše sestavine:

- ▶ Pojmi (prijavitelj, prejemnik, nezakonita pošiljka, itd.)
- ▶ Področje uporabe
- ▶ Postopek predhodne pisne prijave in soglasja
- ▶ Odpadki, ki jih spremljajo določene informacije (18.člen)
- ▶ Seznami odpadkov
- ▶ Nadzor (izvrševanje)

Predhodna pisna prijava in soglasje

- ▶ Vsi odpadki za **odstranjevanje**
- ▶ Odpadki za **predelavo**:
 - Odpadki iz prilog IV, IVA
 - Nerazvrščeni odpadki
 - Mešanice odpadkov
- ▶ Prijavitelj (povzročitelj, zbiralec, trgovec/posrednik): vloži predhodno pisno prijavo pristojnemu organu države izvoza
- ▶ Pred pošiljanjem morajo biti izdana in veljavna **soglasja vseh držav** (vključno s tihim soglasjem)
- ▶ Dejansko pošiljko spremlja dokument iz Priloge IB Uredbe 1013/2006

Zahteva po splošnih informacijah (18. člen)

- ▶ Odpadki za **predelavo**
- ▶ Odpadki iz Prilog III, IIIA, IIIB, če masa ≥ 20 kg
- ▶ Odpadki namenjeni le na laboratorijske analize, če masa ≤ 25 kg
- ▶ Pošiljke odpadkov spremlja dokument iz Priloge VII Uredbe 1013/2006

Razvrščanje odpadkov, ki vsebujejo GFRP

1. Evropski katalog odpadkov

- ▶ Tudi za namen čezmejnega pošiljanja se morajo odpadki najprej uvrstiti v skladu z evropskim katalogom odpadkov, objavljenim v Odločbi Komisije 2000/532/ES in 2014/955/ES
- ▶ 6-mestna številka odpadka (najprej poiščemo vir nastanka)
- ▶ Vrednotenje nevarnih lastnosti odpadka
 - ▶ HP 1 - HP 15 (eksplozivno, strupeno, ...)
- ▶ Odpadki z * - nevarni odpadki

Razvrščanje odpadkov, ki vsebujejo GFRP

2. Zakonodaja o pošiljkah odpadkov

- ▶ **B3010** odpadki trdne plastike, razen če
 - Odpadki izkazujejo nevarne lastnosti
 - Predelava odpadkov ni okolju varna

A3050, A3120, A4130

- ▶ **B2020** stekleni odpadki v nedisperzni obliki
- ▶ **B4020** odpadki pri proizvodnji, pripravi in uporabi smol

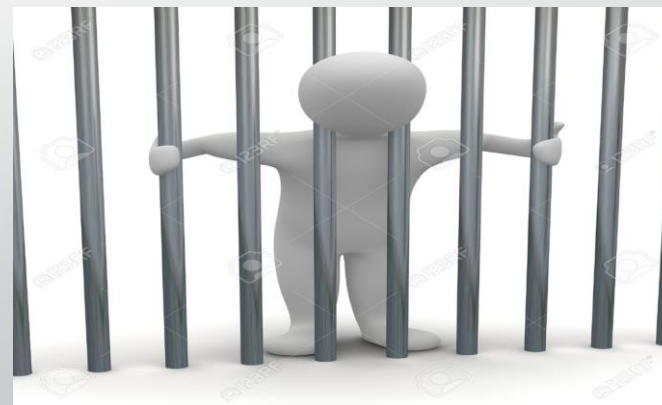
POŠILJKE OPUŠČENIH PLOVIL

- ▶ Opuščena plovila iz kanala svetega Jerneja
- ▶ Sestava odpadka:
 - ▶ les 20-25 %
 - ▶ beton 5-10 %
 - ▶ GFRP 60 – 65%
 - ▶ kovine .. 5-10 %
- ▶ Razvrščanje odpadka: 16 01 19 in NERAZVRŠČEN
- ▶ Izvoz v Avstrijo po postopku predhodne pisne prijave in soglasja
- ▶ Obdelava: sortiranje, odpadni GFRP se predela v gorivo

IZVAJANJE NADZORA

- ▶ Izvrševanje v državah članicah – 50. člen Uredbe 1013/2006
- ▶ Nadzorni organi (Inšpektorat, FURS, Policija) in pristojnosti določene v Uredbi o izvajanju Uredbe 1013/2006, prav tako prekrški, tabla A
- ▶ Nezakonite pošiljke odpadkov
- ▶ Kaznivo dejanje
- ▶ Mednarodno sodelovanje

Uredba o izvajanju Uredbe 1013/2006:

- ▶ Ureja zadeve, ki se lahko na področju pošiljanja odpadkov preko meja uredijo na nacionalnem nivoju;
- ▶ Pristojni organ (Inšpektorat) in naloge;
- ▶ Nadzorni organi (Inšpektorat, FURS, Policija) ter njihove pristojnosti;
- ▶ Prekrškovne določbe
- ▶ Označevanje prevoznihi sredstev za prevoz odpadkov (tabla „A“)

Razlogi za nezakonite pošiljke odpadkov

- ▶ Povpraševanje po poceni proizvodih oz. surovinah v tretjih državah → odpadki se prevažajo kot proizvod
- ▶ Velike količine odpadkov in visoke cene predelave v EU
- ▶ Predpisi za pošiljanje odpadkov preko meja → pošiljanje odpadkov iz “**oranžnega**” seznama odpadkov kot “**zeleni**” odpadki
- ▶ Napačni podatki glede cilja pošiljke ali predelave odpadkov

Primeri nezakonitih pošilk

- ▶ Najpogostejše obravnavane kršitve:
 - ▶ pošiljke izvedene brez ustrezne dokumentacije
 - ▶ mešanice odpadkov, deklarirane kot “zeleni” odpadki
 - ▶ obrati za predelavo brez ustreznih dovoljenj oz. brez dovoljenj za predelavo določene vrste odpadkov
 - ▶ prekoračene količine odpadkov, določene v soglasjih
 - ▶ neupoštevanje pogojev, določenih v soglasjih

KAZNIVO DEJANJE

- ▶ 332. člen Kazenskega zakonika - Obremenjevanje in uničevanje okolja

.....kdor s kršitvijo predpisov..... iz 35. točke 2. člena Uredbe (ES) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o pošiljkah odpadkov, pošilja nezanemarljive količine odpadkov v eni pošiljki ali v več pošiljkah, ki se zdijo povezane; se **kaznuje z zaporom do petih let** (hudodelska združba kazni zapora od enega leta do 12 let)

PROBLEMATIKA

- ▶ Kadri
- ▶ Direktiva o odpadkih (definicija odpadek/ne odpadek, stranski proizvod, rabljeno blago)
- ▶ Različna obravnava v posameznih državah članicah EU
- ▶ Nezadostno poznavanje predpisov vseh deležnikov v „verigi“ odpadkov

Hvala za pozornost!

http://www.iop.gov.si/si/posiljke_odpadkov_preko_meja/